

Uvodnik

Amar Imamović

Politika časopisa *Živa baština* jeste da svaki broj, naravno, koliko to bude ostvarivo, bude posvećen jednoj temi. Ovako postavljena politika i tromjesečni period objavljivanja broja predstavlja izazov koji uvijek iznova treba dosegnuti. Do sada je osam od dvanaest brojeva časopisa bilo određeno dominirajućom temom. Ovoga puta riječ je o duhovnoj zbilji ljubavi, odnosno o istinskoj ljubavi, o ljubavi prema Apsolutnoj savršenosti i ljepoti, tj. Uzvišenom Bogu. Premda je ova tema po sebi veoma važna i zanimljiva te izaziva pažnju čitalaca, ne nalazimo da je ni približno obrađena koliko ona to zaslužuje. Stoga, ovaj broj časopisa *Žive baštine* imao je za cilj da da doprinos u osvjetljavanju ove veoma nadahnjujuće i inspirativne teme.

Na najljepši način ovaj broj časopisa otvara se radom prof. dr. Rešida Hafizovića, koji o ljubavi piše na dva nivoa. U prvom dijelu analizira samu narav ljubavi, kako se ona razumijeva u filozofiji i sufizmu, dok u drugom dijelu rada svoju pažnju usmjerava ka razumijevanju duhovne zbilje ljubavi, ali ovoga puta s naglaskom na shvatanje ovog pitanja prvenstveno iz ugla velikana sufijskog puta.

Dr. Mubina Moker svojim radom potpuno prirodno nadovezuje se na prethodni kada govori o ljubavnoj boli kao neizbježnoj odrednici zbiljske i istinske ljubavi. Rad tretira pojam boli u njenom gnostičkom značenju, akcentirajući se na poetski opus šejha Attara Nišaburija, koji je boli dodijelio središnju i dominantnu poziciju u svom tesavufskom naučavanju.

U sljedećem radu dr. Sedad Dizdarević veoma smjelim intelektualnim uzletom upoređuje Heraklitovo poimanje Univerzuma, koje nastaje u okrilju mediteranske helenističke matrice, s Rumijevim shvatanjem istog pitanja, premda ovaj potonji pripada sasvim drugoj civilizacijskoj epohi i ideološkoj matrici. U svom radu on dolazi do zaključka da im je zajedničko dinamičko, progresivno i dijalektičko poimanje univerzuma shvaćenog monistički i integracijski. Rumi taj princip i tu silu naziva ljubavlju, a Heraklit vatrom.

Kada se govori o filozofsko-gnostičkom razumijevanju ljubavi, nezaobilazan je Šejh Suhrawardi, čijim opusom dominira ova tema, a neka njegova djela u potpunosti su posvećena temi ljubavi. Mr. Saeid Abedpour ovom prilikom nas provodi kroz dvanaest poglavlja djela *O zbilji ljubavi* Šejha Suhrawardija. U ovom djelu Šejh Suhrawardi raskriva tajnu stvaranja ljepote, ali i tajnu zbilje ljubavi i tuge koje su neodvojive jedna od druge.

U radu *Tesavvuf kao pretpostavka duhovnog odgoja* dr. Mensur Valjevac i mr. Mina Valjevac nude osnove postavke i odgovore na neke dileme koje se javljaju u vezi s tesavvufom. U ovom radu, kao i nebrojeno puta ranije, pokazuje se da je tesavvuf izvorna islamska disciplina, koja nije ni misticizam ni filozofija. Autori nude nekoliko osnovnih definicija tesavvufa, zaključujući pritom da je tesavvuf pretpostavka duhovnom životu. Posebna zanimljivost ovoga rada u tome je što se autori u svom izlaganju pozivaju i na bosanske sufije novijeg vremena.

Mr. Amar Imamović u prvom dijelu rada *Argument spoznaje duše o postojanju Boga u filozofiji, Kur'anu i islamskim predajama* prezentira retrospektivu i historijski presjek razvoja dokaza postojanja Boga posredstvom "argumenta spoznaje duše" u islamskoj filozofiji, a u drugom dijelu rada osvrće se na argument spoznaje duše onako kako se on javlja u tradiciji islamske misli koja izrasta iz Kur'ana i predaja, a s ciljem da se pokaže koliko rezultati filozofskog racionalnog promišljanja odgovaraju izvornoj islamskoj misli.

William C. Chittick, glasoviti filozof savremenik, plodonosni autor, profesor na Stony Brook University u američkoj saveznoj državi New York, već je uveliko poznata ličnost u našim krajevima. Njegova specijalnost i uže područje zanimanja su Ibn 'Arebi i Mevlana Dželaluddin Rumi. Svaki njegov rad zavređuje posebnu pažnju. Ovoga puta mr. Haris Dubravac priredio je prijevod njegove zanimljiv opservacije o Ibn 'Arabiju kao kapiji intelektualne tradicije.

Neumorni Hamza Halitović više puta u ovom časopisu obradovao nas je svojim pregledima sufijske poezije iz pera sufijskih velikana. Ovoga puta riječ je o Awhaduddinu Kirmaniji, kod nas manje poznatom sufiji, ali koji se ubraja u red značajnijih ličnosti iz zlatnog perioda islamske duhovnosti i koji je bio lični prijatelj Ibn 'Arabija. Za ovu priliku Hamza Halitović odabrao je pedeset njegovih rubajija.

Ovaj broj završavamo prikazom hvalevrijedne knjige *Tesavvuf Bosne u vidicima Fejzulaha Hadžibajrića: vjerski i kulturni razvoj bosanskih muslimana u prvoj polovini XX stoljeća* autora dr. Samira Beglerovića. Ovo djelo već je postalo nezaobilaznom građom za razumijevanje tesavvufa pa i, šire gledano, islama u dvadesetom stoljeću na našim prostorima, a posebno u Sarajevu.

Imam Sedžad Zejnulabidin

Šapćuće moljenje zaljubljenih

*U Ime Boga, Milosnog, Premilosnog!
Bože moj,
ko može okusiti slast ljubavi Tvoje,
pa zatim htjeti drugog umjesto Tebe?
Ko može postati prijatelj bliskosti Tvoje,
pa zatim tražiti udaljavanje od Tebe?
Bože moj,
smjesti nas s onim kojeg si
izabrao za blizinu Svoju i prijateljstvo Svoje,
očistio za naklonost Svoju i ljubav Svoju,
obdario čežnjom za susret s Tobom,
učinio zadovoljnim odredbom Tvojom,
darovao gledanjem Lica Tvog,
obradovao zadovoljstvom Tvojim,
zaštiti od odvajanja od Tebe i gnušanja Tvog,
nastanio u boravište iskrenosti u blizini Tvojjoj,
odabrao za istinsko znanje o Tebi,
učinio dostojnim za služenje Tebi,
čije si srce zauzeo voljom Svojom,
kojeg si izdvojio za razmišljanje o Tebi,
čiji si pogled ispraznio za Se,
čije si srce oslobodio za ljubav Svoju,
kojeg si učinio
željnim onog što je u Tebe,
nadahnutim za spominjanje Tvoje,
da tim zahvaljivanjem Tebi,
zauzetim pokoravanjem Tebi,
obraćenim u jednog od pravednih stvorova
Tvojih,
odabranim za šapćuće moljenje Tebi,
i od kojeg si odvojio sve
što njega odvaja od Tebe!
Bože,*

*smjesti nas među one
čija je navika radovanje Tebi i čežnja za Tobom,
čije vrijeme prolazi u uzdisanju i tugovanju!
čela njihova pogeta su pred moćnošću Tvojom,
oči njihove budne u službi Tvojjoj,
suze njihove teku u strahu od Tebe,
srca njihova usmjerena ljubavi Tvojjoj,
suštine njihove potresene strahom od Tebe.*

*O Onaj
Čije svetosti svjetla
potiču ushićenje u očima volitelja Njegovih,
Čijeg Lica slave
podizju čežnju srca poznavatelja Njegovih,
Krajnja Željo srca čeznućih,
Krajnja Granico nada volitelja,
od Tebe iščem ljubav za Te,
ljubav za one koji Te vole,
ljubav za svaki posao
koji će me dovesti blizini Tvojjoj,
i da Se učiniš voljenijim meni
od svega drugog mimo Tebe
i učiniš da moja ljubav za Te
vodi zadovoljstvu Tvome,
i moja čežnja za Te
zaštiti od nepokornosti Tebi!
Počasti me dopuštajući mi da gledam u Te,
gledaj me okom ljubavi i nježnosti,
ne okreni Lice Svoje od mene,
i učini me jednim od ljudi sreće
i dobrog položaja u Tebe,
o Odazivatelju,
Najmilosniji od milosnih!*

(U prijevodu Rusmira Mahmutćehajića i
Mehmedalije Hadžića)